

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING
DE VLAAMSE MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - **Ontwerp van decreet houdende wijziging van het
Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de energieprestaties
van gebouwen**
- **Definitieve goedkeuring na adviesvraag aan de Raad van State**

1. INHOUDELIJK

1.1. Inleiding

De energieprestatieregelgeving is niet meer weg te denken uit het bouwgebeuren. Energiezuinig bouwen heeft een vaste plaats verworven. De energieprestaties van nieuwe gebouwen verbeteren jaar na jaar en het aanscherpingspad tot 2021, het moment waarop elk nieuw gebouw bijna-energie neutraal moet zijn volgens de Europese richtlijn, ligt vast voor woningen, kantoren en scholen.

De Vlaamse Regering was ertoe gehouden om tegen 1 januari 2006 de Europese richtlijn 2002/91/EG¹ in een Vlaamse regelgeving om te zetten. Het Energieprestatiedecreet is op 7 mei 2004 bekrachtigd en afgekondigd². Op 11 maart 2005 heeft de Vlaamse Regering het uitvoeringsbesluit met de EPB-eisen definitief goedgekeurd³. Op 1 januari 2006 is de Vlaamse energieprestatieregelgeving dan ook effectief in werking kunnen treden.

Aan het Energieprestatiedecreet van 7 mei 2004 werden een aantal wijzigingen aangebracht. Deze wijzigingen zijn verwerkt in het EPB-decreet van 22 december 2006⁴. De wijzigingen betreffen vooral administratieve aanpassingen aan de procedures en handhaving van het Energieprestatiedecreet.

De Vlaamse Regering is ertoe gehouden minstens om de twee jaar de EPB-eisen, rekening houdende met het kostenoptimale niveau van het peil van primair energieverbruik, en de berekeningsmethodiek en om de vier jaar de te volgen procedures en de administratieve lasten van de regelgeving te evalueren en in voorkomend geval aan te passen.

Artikel 9 van het EPB-decreet bepaalt dat de Vlaamse Regering, vanaf de inwerkingtreding van het decreet, minstens om de twee jaar de berekeningsmethode van de energieprestaties van gebouwen en de EPB-eisen evalueert en in voorkomend geval aanpast. De procedures en de administratieve lasten van de regelgeving moeten minstens om de vier jaar geëvalueerd en in voorkomend geval aangepast worden.

¹ Richtlijn 2002/91/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2002 betreffende de energieprestatie van gebouwen, PB 4 januari 2003.

² Decreet van 7 mei 2004 houdende eisen en handhavingsmaatregelen op het vlak van de energieprestaties en het binnenklimaat voor gebouwen en tot invoering van een energieprestatiecertificaat, BS 30 juli 2004.

³ Besluit van de Vlaamse Regering van 11 maart 2005 tot vaststelling van de eisen op het vlak van de energieprestaties en het binnenklimaat van gebouwen, BS 17 juni 2005.

⁴ Decreet van 22 december 2006 houdende eisen en handhavingsmaatregelen op het vlak van de energieprestaties en het binnenklimaat van gebouwen en tot invoering van een energieprestatiecertificaat en tot wijziging van artikel 22 van het REG-decreet, BS 27 maart 2007.

Een eerste evaluatienota uit 2008 leidde tot het wijzigingsbesluit van 20 maart 2009⁵ en het wijzigingsdecreet van 8 mei 2009.⁶

Inmiddels maken de bepalingen van het EPB-decreet van 22 december 2006 en van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 maart 2005 deel uit van het coördinatieproject van de Vlaamse energieregelgeving, zoals vervat in respectievelijk het Energiedecreet van 8 mei 2009⁷ en het Energiebesluit van 19 november 2010⁸. Zowel het Energiedecreet als het Energiebesluit traden in werking op 1 januari 2011. De Europese richtlijn 2002/91/EG werd vervangen door de Europese richtlijn betreffende energieprestaties van gebouwen (Richtlijn 2010/31/EU⁹).

De tweede evaluatienota is door het VEA medio 2010 gefinaliseerd en leidde tot het wijzigingsbesluit van 20 mei 2011¹⁰ en het wijzigingsdecreet van 18 november 2011.¹¹

De derde evaluatienota is door het VEA gefinaliseerd in juni 2013 en leidde tot de wijzigingsbesluiten van 29 november 2013¹² en van 4 april 2014¹³ en het wijzigingsdecreet van 14 maart 2014.¹⁴

Het VEA startte in 2015 het proces voor het opmaken van de vierde EPB-evaluatie. De EPB-evaluatienota gaat in bijlage 4 van deze nota. De Europese richtlijn betreffende energieprestaties van gebouwen (EPBD 2010/31/EU) verplicht dat vanaf 2021 alle nieuwe gebouwen bijna-energie neutraal (BEN) zijn. Die doelstelling werd in 2014 vastgelegd in het Energiebesluit. De vierde evaluatie van de energieprestatieregelgeving kijkt niet enkel naar de ervaringen in bijna tien jaar EPB-eisen sinds 2006, maar kijkt vooral vooruit naar de doelstelling om vanaf 2021 enkel bijna-energie neutrale (BEN) nieuwe gebouwen te bouwen. In de EPB-evaluatie 2015 onderzocht het VEA of de verschillende domeinen van de energieprestatieregelgeving (eisen, methodiek, procedures) klaar zijn voor BEN-gebouwen. Het baseerde zich hierbij op de resultaten van een aantal beleidsvoorbereidende studies en overleg met de sector. Het ontwerp van de evaluatienota werd in oktober 2015 voorgelegd aan de betrokken stakeholders voor feedback.

1.2. Samenvatting van de voornaamste conclusies van de evaluatie door het VEA met impact op de regelgeving

Het stapsgewijs verstrengen van de EPB-eisen zorgt ervoor dat nieuwe gebouwen steeds energiezuiniger worden. Daarbij worden meer en meer innovatieve technieken en materialen gebruikt. Omdat de eisen scherper worden, besteedt de sector meer aandacht aan de berekening van de energieprestatie van gebouwen. Er is een verfijnde rekenmethodiek nodig om de energieprestatie van BEN-gebouwen adequaat en gedetailleerd te kunnen berekenen. Het Vlaamse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en het Waalse Gewest werken samen aan de EPB-berekeningsmethode. In het EPB-platform beslissen de drie gewesten welke onderzoeken en voorstellen meest prioritair zijn om de rekenmethode te verbeteren. In het eerste hoofdstuk van de EPB-evaluatie 2015 wordt de werking van het nieuwe EPB-platform geëvalueerd. Het EPB-platform wordt voor de uitvoering van haar opdracht ondersteund door een consortium van universiteiten, het WTCB, onderzoeksinstituten en studiebureaus. De evaluatienota geeft de stand van zaken van de ontwikkeling van de berekeningsmethode en de verdere planning weer. Verschillende uitgevoerde studies hebben geleid tot

⁵ Besluit van de Vlaamse Regering van 20 maart 2009 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 maart 2005 tot vaststelling van de eisen op het vlak van de energieprestaties en het binnenklimaat van gebouwen, *BS* 06 juli 2009.

⁶ Decreet van 8 mei 2009 tot wijziging van het decreet van 22 december 2006 houdende eisen en handhavingsmaatregelen op het vlak van de energieprestaties en het binnenklimaat van gebouwen en tot invoering van een energieprestatiecertificaat en tot wijziging van artikel 22 van het REG-decreet, *BS* 6 juli 2009.

⁷ Decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid, *BS* 7 juli 2009.

⁸ Besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid, *BS* 8 december 2010.

⁹ Richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen (herschikking), *PB* 18 juni 2010.

¹⁰ Besluit van de Vlaamse Regering van 20 mei 2011 houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid, *BS* 29 augustus 2011.

¹¹ Decreet van 18 november 2011 houdende wijziging van het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid, *BS* 15 december 2011.

¹² Besluit van de Vlaamse Regering van 29 november 2013 houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de energieprestaties van gebouwen, *BS* 28 januari 2014.

¹³ Besluit van de Vlaamse Regering van 4 april 2014 houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de invoering van een erkenningsregeling voor verslaggevers en van een vrijstelling voor bepaalde gebouwen van landbouwbedrijven, *BS* 8 mei 2014.

¹⁴ Decreet van 14 maart 2014 houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de energieprestaties van gebouwen, *BS* 28 maart 2014.

aanpassingsvoorstellen voor de berekeningsmethode. Deze voorstellen zijn in het voorliggende wijzigingsbesluit opgenomen.

Het VEA liet drie studies uitvoeren in het kader van de evaluatie van de EPB-eisen:

- ▶ de studie EPB-eisenpakket;
- ▶ de studie kostenoptimum residentieel;
- ▶ de studie kostenoptimum niet-residentieel¹⁵.

Om te komen tot BEN-gebouwen in 2021 zijn een doordacht EPB-eisenpakket, een gepast eisenniveau en een stapsgewijs aanscherpingspad nodig. Om te garanderen dat de vooropgestelde eisen haalbaar en betaalbaar blijven, liet het VEA in 2014- 2015 de verhouding van de huidige en de geplande EPB-eisen voor nieuwe en gerenoveerde woongebouwen, kantoren en scholen tot de kostenoptimale energieprestatieniveaus onderzoeken. Voor niet-residentiële bestemmingen werden de kostenoptimale niveaus een eerste keer onderzocht¹⁶.

Het EPB-eisenpakket bestaat niet uit te veel, maar ook niet uit te weinig eisen. Een analyse van het huidige EPB-eisenpakket leert dat de netto-energiebehoefte voor ruimteverwarming (NEBrv) en het globale isolatiepeil (K-peil) een aantal tekortkomingen kennen¹⁷. Het VEA stelt op basis van de studieresultaten en na overleg met de stakeholders voor om deze eisen af te schaffen en een peil voor de energie-efficiëntie van de gebouwschil ('S-Peil') te introduceren bij woongebouwen. Het VEA stelt een concreet aanscherpingspad voor deze nieuwe eis voor op basis van de resultaten van de studie kostenoptimum.

Een analyse van de referentie van het E-peil bij woongebouwen leert dat er nood is aan een bijstelling. Ondanks de wijziging van de referentie van het E-peil voor residentiële gebouwen kan het voorziene aanscherpingspad voor het E-peil behouden blijven. Het VEA stelt wel voor om het aanscherpingspad voor kantoren en onderwijs bij te stellen. Voor de andere niet-residentiële bestemmingen stelt het VEA een aanscherpingspad voor om in 2018 het kostenoptimaal niveau te bereiken.

Het VEA gaat in het vijfde hoofdstuk van de evaluatienota na welke aanpassingen nodig zijn aan de procedures om de evolutie naar BEN-bouwen optimaal te ondersteunen. Ervaringen met de huidige voorlopersprojecten helpen om de sleutels die essentieel zijn in het bouwproces van succesvolle BEN-projecten, te detecteren. De voorstellen zijn gebaseerd op de resultaten van een klantentevredenheidsonderzoek in 2014 en uitgebreid overleg met de betrokken stakeholders.

Niet enkel een verfijnde berekeningsmethode, een gepast EPB-eisenpakket en verstrengingspad, maar ook de geschikte procedures bepalen de slaagkansen van de transitie naar BEN-bouwen. Het VEA stelt voor om de aanstelling van de verslaggever en het evalueren van de geplande energieprestaties van het gebouwontwerp, te verplichten bij de aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning. Het evalueren van de energieprestaties in de conceptfase is essentieel om te kunnen garanderen dat alle gebouwen zo ontworpen worden dat ze de BEN-eisen kunnen halen. Het uitbreiden van de taken en rol van de verslaggever met een uitgebreid advies, horen daarbij.

1.3. Historiek regelgevende procedure

In vergadering van 20 mei 2016 hechtte de Vlaamse Regering haar eerste principiële goedkeuring¹⁸ aan het ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de energieprestaties van gebouwen en aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft aanpassingen aan diverse bepalingen inzake de energieprestatieregelgeving. De Vlaamse Regering gelastte tevens de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, hierover het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (MiNa-raad) in te winnen met het verzoek hun advies te verstrekken binnen een termijn van dertig dagen.

¹⁵ <http://www2.vlaanderen.be/economie/energiesparen/epb/doc/VEAStudiekostenoptimaleniveaus20151207.pdf>

¹⁶ http://www2.vlaanderen.be/economie/energiesparen/epb/doc/verslag_NB_20150703.pdf

http://www2.vlaanderen.be/economie/energiesparen/epb/doc/verslag_REN_20150703.pdf

¹⁷ http://www2.vlaanderen.be/economie/energiesparen/epb/doc/studieEPBeisenpakket_eindrapport.pdf

¹⁸ VR 2016 2005 DOC.0505

Parallel werd de minister, bevoegd voor het energiebeleid, opgedragen om het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering in het kader van richtlijn 2015/1535/EU¹⁹ aan te melden als technisch voorschrift. De tekst van het ontwerp voor een technisch voorschrift waarop deze kennisgeving betrekking heeft, is inmiddels door de Commissie ontvangen op 16 juni 2016. De in artikel 6, lid 1, van Richtlijn 2015/1535/EU vastgelegde standstill-termijn van drie maanden eindigt derhalve op 19 september 2016.

De Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, verzocht op 25 mei 2016 de SERV en de MiNa-raad om hun advies over voornoemde ontwerpen te verstrekken. De adviestermijn bedroeg dertig dagen. De SERV en de MiNa-raad meldden via schrijven d.d. 29 juni 2016 dat ze over die ontwerpen echter geen advies gingen verstrekken.

In vergadering van 8 juli 2016 hechtte de Vlaamse Regering haar tweede principiële goedkeuring²⁰ aan het ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de energieprestaties van gebouwen. De Vlaamse Regering gelastte tevens de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, hierover het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State in te winnen met het verzoek het advies te verstrekken binnen een termijn van dertig dagen. Deze termijn werd van rechtswege verlengd met vijftien dagen.²¹ Tot slot verkreeg de Raad nog een bijkomende termijnverlenging tot 3 oktober 2016.

2. ADVIES VAN DE AFDELING WETGEVING VAN DE RAAD VAN STATE

De afdeling Wetgeving van de Raad van State verstreekte betreffende het ontwerp van decreet haar advies nr. 59.818/3 op 3 oktober 2016. Het advies gaat als bijlage 2.

De Raad van State maakte in haar advies de volgende opmerkingen:

- De Raad stelt dat in artikel 1.1.2 van het Energiedecreet middels een wijzigingsbepaling moet worden vermeld dat het Energiedecreet eveneens strekt tot de gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 'betreffende de energieprestatie van gebouwen'. Deze verplichting vloeit voort uit artikel 28, lid 1, vijfde alinea, van die richtlijn. Aan deze opmerking wordt geen gevolg gegeven omwille van de simpele reden dat dit al eerder in artikel 1.1.2, 2° van het Energiedecreet werd opgenomen door artikel 2 van het decreet van 18 december 2011.
- De Raad stelt dat het ontworpen artikel 5, 1° overbodig is aangezien die opheffing reeds via decreet van 14 maart 2014 werd doorgevoerd. Artikel 5, 1°, van het ontwerp dient dan ook te vervallen. Op dit advies wordt ingegaan.
- Artikel 7, 1°, van het ontwerp strekt ertoe de Vlaamse Regering de mogelijkheid te bieden om voor gebouwen die gebruik maken van innovatieve bouwconcepten of technologieën, een afwijkende termijn voor het indienen van de EPB-aangifte te bepalen. Vermits artikel 11.1.5 van het Energiedecreet handelt over het vastleggen van de berekeningsmethode van de energieprestatie van een gebouw, meent de Raad dat de ontworpen toevoeging veeleer in artikel 11.1.8, § 1, te thuis hoort, vermits daarin de indieningstermijn wordt bepaald. Op dit advies wordt niet ingegaan. Er wordt verkozen om de directe link tussen deze afwijkingsmogelijkheid en het principe van "innovatieve bouwconcepten of technologieën" zo veel mogelijk te behouden.
- Met artikel 7, 2°, van het ontwerp wordt getracht tegemoet te komen aan de opmerking in een eerder advies van de Raad van State met betrekking tot het ontbreken van een deugdelijke rechtsgrond in het Energiedecreet voor het opleggen van kwaliteitseisen en -controles aan aannemers en verslaggevers en voor het vaststellen van nadere regels voor de manier waarop en de

¹⁹ Richtlijn 2015/1535/EU van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PB 17 september 2015), voorheen was dit richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften, gewijzigd bij Richtlijn 98/48/EG en Richtlijn 2006/96/EG.

²⁰ VR 2016 0807 DOC.0772

²¹ Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege wordt verlengd met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juli en 31 juli of wanneer hij verstrijkt tussen 15 juli en 15 augustus.

personen door wie die eisen en controles worden uitgevoerd.²² De Raad merkt op dat zij in een recenter advies ook heeft gewezen op rechtsgrondproblemen met betrekking tot de regulering van de instanties die de conformiteit certificeren van de metingen die aan de controles ten grondslag liggen, op basis waarvan de verslaggevers dan weer hun verslagen opstellen.²³ De ontworpen decreetsbepalingen volstaan volgens de Raad niet om ook een rechtsgrond te creëren voor het opleggen van kwaliteitseisen aan die organisatoren van een kwaliteitskader. De Raad suggereert dat van de gelegenheid gebruik zou kunnen worden gemaakt om ook wat dat aspect betreft in een sluitende rechtsgrond te voorzien. Op dit advies wordt ingegaan.

- Artikel 21 van het ontwerp strekt tot de opheffing, met ingang van de datum van de bekendmaking van het aan te nemen decreet, van artikel 13.6.1 van het Energiedecreet. Daardoor zullen de gemeenten met ingang van die datum elke mogelijkheid verliezen om (tot een jaar na de indiening van de EPB-aangifte) een administratieve geldboete op te leggen indien blijkt dat de EPB-eisen niet zijn gerespecteerd. De Raad stelt de vraag of niet in een overgangsregeling moet worden voorzien voor de bestraffing van inbreuken op nog van kracht zijnde strengere gemeentelijke eisen.

Conform artikel 9.1.32, §2 van het Energiebesluit dient elke gemeente die conform artikel 9.1.11/1 van het Energiebesluit beslist om voor nieuwe wijken strengere eisen op te leggen, het Vlaams Energieagentschap binnen de twintig dagen een kopie te bezorgen van het besluit van de gemeenteraad tot instelling van deze strengere eisen. Tot op heden heeft het Vlaams Energieagentschap nog geen enkele melding van een gemeente dat ze strengere eisen vaststelde ontvangen. Er dient dan ook te worden van uit gegaan dat tot op heden geen enkele gemeente van deze mogelijkheid gebruik heeft gemaakt, en dat het door de Raad gesignaleerde geval niet plaats kan vinden. Mocht *per impossibile* een gemeente tussen nu en de inwerkingtreding van dit decreet toch nog beslissen om strengere gemeentelijke EPB-eisen op te leggen, of mochten er gemeenten zijn die *a contrario* van artikel 9.1.32, §2 toch strengere eisen hebben vastgesteld maar die nooit an de Vlaamse overheid heeft gemeld, dan wordt het niet billijk geacht om aangifteplichtigen te onderwerpen aan deze sanctiebepalingen, daar waar de Vlaamse overheid de principebeslissing heeft genomen om deze bevoegdheid om strengere eisen vast te stellen de gemeenten te ontnemen.

- Tot slot maakte de Raad van State een aantal wetgevingstechnische opmerkingen.

3. AANPASSINGEN AAN HET ONTWERP VAN DECREET

De volgende aanpassingen werden aan het ontwerp van decreet doorgevoerd:

- Er wordt een nieuw artikel 3 ingevoegd. Deze wijziging betreft een verduidelijking van het principe van de onrendable top berekening. Er is immers tussen de Vlaamse overheid en bepaalde projectpromotoren een juridische discussie ontstaan met betrekking tot de draagwijdte van de in artikel 7.1.4/1, §1, tweede lid van het Energiedecreet vervatte delegatie aan de Vlaamse Regering om de representatieve en de specifieke projectcategorieën vast te leggen. De discussie betreft of die indeling volledig dekkend moet zijn of dat de Vlaamse Regering appreciatiebevoegdheid heeft met betrekking tot de vast te stellen categorieën.
- Er wordt een nieuw artikel 4 en 5 ingevoegd. Ingevolge de zesde staatshervorming en de overdracht van de bevoegdheden van het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE) sinds 1 januari 2015 heeft het Vlaamse Gewest de energielening geoperationaliseerd. De lening is ondertussen in 99,4% van de Vlaamse gemeenten beschikbaar en er werden ondertussen meer dan 7.500 leningen verstrekt, voor een totaal bedrag van 56 miljoen euro. Het is echter de wens van de Vlaamse Regering de energielening als instrument verder uit te bouwen. Teneinde de beleidsdoelstellingen inzake energie-efficiëntie verder te kunnen realiseren zullen ook voor energiebesparende investeringen in niet-woninggebouwen bijkomende ondersteuningsmaatregelen moeten worden uitgewerkt. Een

²² Adv.RvS 58.281/3 van 9 november 2015 over een ontwerp dat geleid heeft tot het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2015 'houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft aanpassingen aan diverse bepalingen inzake de energieprestatieregelgeving', opmerking 3.3.7.

²³ Adv.RvS 59.690/3 van 29 juli 2016 over een ontwerp van ministerieel besluit 'betreffende het opleggen van eisen aan de organisatoren van kwaliteitskaders in het kader van de energieprestatieregelgeving'.

goedkope lening hoort zeker thuis in deze instrumentenmix en wordt ook alsdusdanig in het kader van het Zonneplan door de Vlaamse Regering erkend. Een ontwerp van BVR werd daartoe door de Regering een eerste keer principieel goedgekeurd op 8 juni 2016. Met dit besluit wenst de Vlaamse Regering onder meer de techniek van het verstrekken van de energieleningen uit te breiden van particulieren naar niet-commerciële instellingen en coöperatieve vennootschappen. Het huidige decretale regelgevende kader in titel VIII van het Energiedecreet moet daartoe echter overeenkomstig worden aangepast. Het is tevens aan de Vlaamse Regering om indien ze uitvoering wil geven aan de kwijtscheldingsregeling wat rechtspersonen betreffen te voorzien in de meest geschikte regeling die gepaard gaat met een afdoende zekerheidsstelling ten faveure van het Vlaamse Gewest.

- In eerdere adviezen heeft de Raad van State het begrip “aannemers” in artikel 10.1.5 van het Energiedecreet erg eng geïnterpreteerd als “aannemers van werken”, en gesteld dat “aannemers van energiediensten” (bijv. luchtdichtheidsmeters) hier niet onder vallen. Dit wordt thans geremedieerd via het invoegen van een artikel 8 en door een wijziging aan artikel 11, 2°.
- De definitie ‘gebouw’ uit het Energiedecreet stelt ‘elk gebouw in zijn geheel of delen ervan die zijn ontworpen of aangepast om afzonderlijk te worden gebruikt, en waarvoor energie verbruikt wordt om een specifieke binnentemperatuur te verkrijgen’. Wanneer er zodoende geen verwarming aanwezig is op het moment dat de wooneenheid te koop of te huur gesteld wordt, moet er geen EPC opgemaakt worden. Onder geen verwarming wordt de afwezigheid van een opwekkingstoestel (ketel, kachel, warmtepomp) of een afgiftesysteem (radiator, kachel, vloerverwarming, convector ...) verstaan. Het al dan niet verwarmd zijn van een woning leidt echter tot ongewenste situaties. In een aantal gevallen wordt de verwarmingsinstallatie verwijderd om aan de opmaak van het EPC te ontkomen. Daarnaast vallen volledig gerenoveerde woningen, die verkocht worden, maar waar de verwarmingsinstallatie nog niet geplaatst werd, buiten het huidige toepassingsgebied. Het is echter zeer waarschijnlijk dat er in het Belgische klimaat op korte termijn toch een verwarmingsinstallatie of een plaatselijke verwarming zal worden geplaatst, aangezien in wooneenheden een zekere binnentemperatuur gewenst is.

Wat EPB betreft is dit reeds jaren in het toepassingsgebied geïmplementeerd (= art. 9.1.1, vijfde en zesde lid Energiebesluit). Wat EPC betreft is dit in het Energiebesluit ingevoerd via artikel 37 en 38 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2016.²⁴ Thans wordt n.a.v. een eerder advies van de Raad van State in artikel 9, 1° en 18 de decretale rechtsgrond hiervoor bijkomend versterkt. In dit kader wordt voor de Vlaamse Regering de mogelijkheid ingevoerd om vast te stellen dat bepaalde residentiële en niet-residentiële gebouwen steeds worden geacht te zijn geklimatiseerd (wat dan automatisch betekent dat er energie wordt gebruikt) waardoor het altijd onder het EPB en EPC toepassingsgebied valt, ongeacht of het verwarmingselement wordt verwijderd of niet. Het al dan niet geklimatiseerd zijn van bepaalde types gebouwen hangt immers niet altijd af van de aanwezigheid van een vaste verwarmingsinstallatie op het moment van de verkoop of verhuur van de woning of een gebouw.

- Aan artikel 23 wordt een punt 6° toegevoegd. Het betreft het rechtzetten van een interne verwijzingsfout in artikel 13.4.7, §5, tweede lid van het Energiedecreet.
- In artikel 28 wordt de datum van het verstrijken van de overgangsbepaling vastgesteld op *30 juni 2017*. Tevens wordt in die decreetsbepaling ook expliciet een verwijzing, die overigens al was opgenomen in de memorie, naar de desgevallend tegen dan aan te passen statuten ingevoegd.
- Er wordt een nieuw artikel 29 ingevoegd: Op 1 juli 2018 is de Vlaamse energiemarkt vijftien jaar geliberaliseerd. Er zijn evenwel nog een aantal restanten uit het tijdperk van voor de liberalisering, waarvan het bestaan in het licht van de geliberaliseerde markt niet langer gerechtvaardigd is. Zo meldde de VREG dat er stroombegrenzer worden gebruikt bij afnamepunten die door commerciële leveranciers worden beleverd en dus niet in het kader van de sociale beschermingsmaatregelen van de netbeheerder. Daarom wordt voorgesteld om deze gevallen tegen uiterlijk 1 juli 2017 ten laten uitfaseren, en dit door verplichte wegneming van die specifieke stroombegrenzers door de netbeheerders.

²⁴ Deze artikelen 37 en 38 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2016 houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft diverse bepalingen inzake energie-efficiëntie (BS 15 september 2016) treden in werking op een door de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, te bepalen datum en uiterlijk op 1 juli 2017.

- In artikel 31 wordt de overgangstermijn m.b.t. tot artikel 15 op vier i.p.v. twee maanden gebracht. Er mogen fiscaal gezien immers maximaal vier maanden zitten tussen het sluiten van een compromis, en het verlijden van de authentieke akte. Op die manier worden de instrumenterende ambtenaren vier maanden tijd geboden om lopende dossiers af te werken.
- Gelet op het voorgaande wordt het ontwerp vernummerd.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er worden aan het ontwerp van decreet geen wijzigingen aangebracht die een weerslag hebben op de begroting van de Vlaamse overheid.

5. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Er worden aan het ontwerp van decreet geen wijzigingen aangebracht die een weerslag op de lokale besturen hebben.

6. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Er worden aan het ontwerp van decreet geen wijzigingen aangebracht die een impact op de lopende processen en activiteiten van het Vlaams Energieagentschap hebben.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de energieprestaties van gebouwen;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, te gelasten het ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de energieprestaties van gebouwen, zoals opgenomen als bijlage 1, in naam van de Vlaamse Regering in te dienen bij het Vlaams Parlement.

Bart TOMMELEIN
Viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

Bijlagen:

1. Ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de energieprestaties van gebouwen met bijhorende memorie van toelichting;
2. Advies nr. 59.818/3 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State